

Käytännön harjoitukset ADR-ajolupakoulutuksessa

Tea Murtoniemi

Koulutuksen tarkoitus ja sisältö

Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluovasta 5§

ADR-ajolupaa varten annettavan koulutuksen tarkoituksena on antaa asianomaiselle henkilölle tiedot vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvistä

Riskeistä

Perustiedot onnettomuustilanteiden välttämiseksi

Tiedot onnettomuustilanteissa tarvittavista välttämättömistä toimenpiteistä henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseksi sekä onnettomuuden vaikutusten rajoittamiseksi.

Ajoneuvon miehistön koulutusta koskevat määräykset

Alkukoulutusohjelma jakaantuu peruskursseihin ja erikoiskursseihin

- Peruskurssi, 18 oppituntia (ei sis. luokkia 1 ja 7)
- Yhdistetty peruskurssi, 26 oppituntia (luokat 1-9)
- Säiliökuljetusten erikoiskurssi, 12 oppituntia
- Luokan 1 räjähteiden erikoiskurssi, 8 oppituntia
- Luokan 7 radioaktiivisten aineiden erikoiskurssi, 8 oppituntia

Täydennyskoulutusohjelma

- On kestoltaan vähintään kahden päivän mittainen yhdistetylle peruskurssille ja vähintään puolet vastaavan alkukoulutusohjelman peruskurssin tai erikoiskurssin kestosta

Käytännön harjoittelu koulutuksessa

- Henkilökohtaisen käytännön harjoittelun on tapahduttava teoriaopetuksen yhteydessä, ja siihen on sisällyttävä ainakin **ensiapu, palonsammutus ja toiminta mahdollisessa vaara- tai onnettomuustilanteessa.**
- Käytännön harjoitteluun vaaditaan lisäoppitunteja, jotka vaihtelevat opetettavien kuljettajien määrästä riippuen.

Koulutuksen rakenne

Peruskurssilla on opetettava ainakin seuraavat asiat:

- (a) yleiset vaarallisten aineiden kuljetusta koskevat säännökset ja määräykset,
- (b) yleisimmät vaaratyypit,
- (c) ympäristönsuojelua koskevat tiedot jätteiden siirron valvonnassa,
- (d) ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja turvallisuustoimenpiteet eri vaaratilanteissa,
- (e) toimenpiteet onnettomuuden satuttua (ensiapu, liikenneturvallisuus, perustiedot suojavaarusteiden käytöstä, kirjalliset turvallisuusohjeet jne.),
- (f) merkinnät, varoituslipukkeet, suurlipukkeet ja oranssikilpien merkinnät,
- (g) mitä kuljettajan on tehtävä ja mitä hän ei saa tehdä vaarallisten aineiden kuljetuksen aikana,
- (h) ajoneuvon teknisten varusteiden tarkoitus ja toiminta,
- (i) yhteenkuormauskiellot samaan ajoneuvoon tai konttiin,
- (j) turvallisuustoimenpiteet vaarallisten aineiden kuormauksen ja purkamisen aikana,
- (k) yleiset vastuukysymykset,
- (l) tietoja eri kuljetusmuotojen toiminnasta,
- (m) pakkausten käsittely ja säilytys,
- (n) kuljetusrajoitukset tunneleissa ja toimintaohjeet tunnelikuljetuksissa (onnettomuuksien ennaltaehkäisy, turvallisuus, toiminta tulipalon sattuessa tai muissa hätätilanteissa jne.),
- (o) tietoisuus turvatoimista.

Koulutusohjelman hyväksyttäminen ja käytännön harjoittelun kuvaaminen

Onnettomuustilanne

- Ajoneuvo kuormattuna vaarallisella aineella
- Kappaletavarana yli vapaarajan
- Kuormatila savuaa
- Kuljettaja on tajuton
- Saavut paikalle ajoneuvolla, jossa on kuormattuna vaarallisia aineita

Tulipalon sammuttaminen ja sammutusharjoitus

- Ryhmän koko 10-16
- Jokainen osallistuja tekee yksilösuorituksen. Jokainen opiskelija tekee sammutusharjoituksen peitteellä sekä sammuttimella (5 min/opiskelija)

Suojavarusteiden käyttö ja ensiapu vaarallisten aineiden onnettomuustilanteissa (parityöskentelyä 20 min)

Toiminta onnettomuuspaikalla

- Itsensä suojaaminen
- Tuulensuunnan huomioonottaminen
- Kuljettajan tarkistaminen
- Asiapapereiden löytäminen ajoneuvosta
- Muiden ihmisten varoittaminen
- Hälytyksen tekeminen
- Elvytys
- Silmien huuhtelu
- Erilaiset asennot
- Tuenta (esim. jalka poikki)
- Roiskeet vaatteilla
- Avohaavan tukkiminen

Millaisia käytännön harjoituksia koulutuksissa toteutetaan?

”Käytännön harjoitukset olivat hyvin rakennettuja.

Koulun alueelle oli simuloitu vaarallisia aineita kuljettavan kuorma-auton ja henkilöauton törmäys. Tällä rastilla harjoiteltiin onnettomuusilmoituksen tekemistä sekä toimintaa onnettomuuspaikalla.

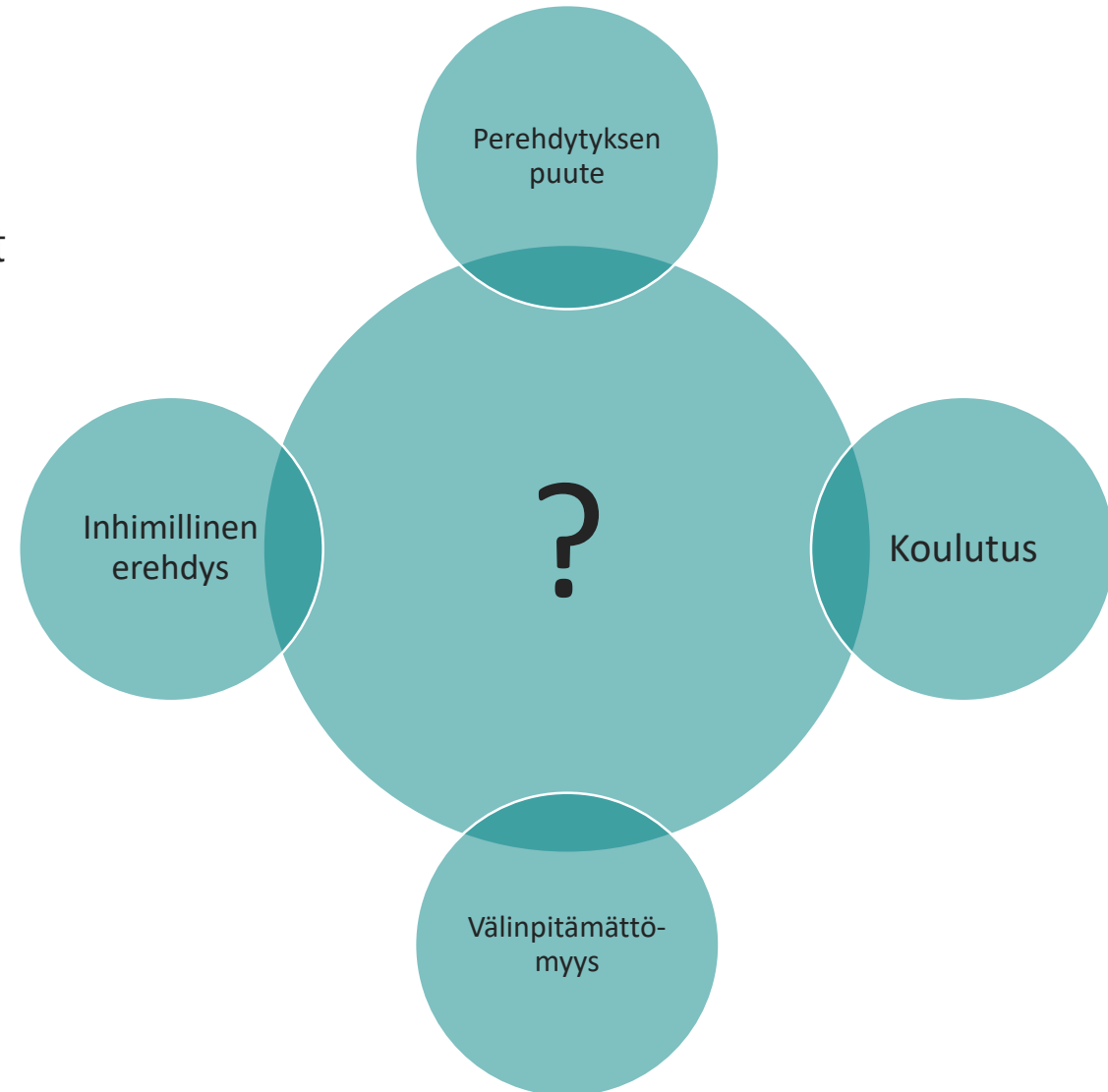
Palonsammutus rastilla harjoiteltiin palonsammuttimen ja sammutuspeitteen käyttämistä”

”Koulutukseen osallistui 14 henkilöä. Kouluttajalla oli vahva asiantuntemus palontorjunta- ja sammutusasioista. Sammutusharjoituksessa käytetyt apuvälineet olivat asianmukaisia, ja kaikki koulutettavat osallistuivat ja harjoittelivat palon sammuttamista sammuttimin ja sammutuspeitteellä”

”Ensiapu vaarallisten aineiden onnettomuustilanteissa. Asiaa käytiin läpi ryhmätyönä. Kouluttaja antoi ryhmille erilaisia esimerkkitalanteita ja ryhmät pohtivat niihin sopivat ensiaputoimenpiteet kouluttajan avustuksella. Esimerkkitalanteita vaihdeltiin ryhmien kesken ja näin kaikki saivat useamman tilanteen pohdittavakseen. Tunnin lopuksi käytiin vielä läpi yleisiä ensiapuohjeita moniin eri tilanteisiin.”

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksissa havaittuja puutteita:

- Sidonnan puutteellisuus
- Vanhentuneet tai puuttuvat sammuttimet
- Rahtikirja puutteellinen/virheellinen
- Turvallisuusvarusteita puuttuu
- Varoituskilvet puuttuvat
- Kirjalliset turvallisuusohjeet puuttuvat
- ADR –ajolupa puuttuu
- Ajoneuvon lähtötarkastus tekemättä



Harjoituksia ennaltaehkäisevästi tapahtuneiden onnettomuuksien kautta?



- Väsynyt kuski, ylinopeus, ylipainoinen kuorma ja huono lastaus – kolmelle sakkoja Lahden rikkihappo-onnettomuudesta
- Rikkihapporekka oli lastattu lainvastaisesti, onnettomuushetkellä nopeus oli liian suuri ja kuskilla oli pitkä työrupeama takana

Poliisin mukaan kaikki nämä syyt yhdessä tien liukkauden kanssa aiheuttivat onnettomuuden

Ennaltaehkäisevästi tapahtuneiden onnettomuuksien kautta?

Trukin piikki rikkoi myrkyllistä alumiinikloridia sisältäneen säiliön Turussa terminaalilla – neljä henkilöä altistui aineelle



Julkaistu: 29.1. 6:56, Päivitetty 29.1. 8:43

Kyseessä on tuhannen litran säiliö.

Turussa on käynnissä mittava vaarallisen aineen onnettomuuden torjuntatyö.

– Siellä vuotaa tuhannen litran säiliö, piha on evakuoitu, Lounais-Suomen poliisin tilannekeskuksesta kerrottiin IS:lle.

Porin rekkaturmassa maahan kuutioittain rikkihappoa

[Kotimaa](#) | STT | 6.4.2006 7:26 | 0

Päivitetty 6.4.2006 20:15

Pori,
(STT)

Toistakymmentä kuutiota väkevää rikkihappoa valui aamulla maastoon Porissa, kun rikkihappoa kuljettanut säiliörekka suistui tieltä ja kaatui. Osa maahan valuneesta haposta saatiin talteen, mutta suurin osa painui maaperään. Kukaan ei loukkaantunut onnettomuudessa.

Vaarallista happoa levisi hallissa Lappeenrannassa – 21 ihmistä tarkastukseen sairaalaan

🕒 12.11.2019 klo 13:17

Rikkoutuneesta pakkauksesta valui jauhemaista sulfimidihappoa kuljetushallissa.

Koulutuksen ja harjoitusten kehittäminen tulevaisuudessa?

- Kommentteja viestiseinälle 😊

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Kiitos

tea.murtoniemi@traficom.fi

www.traficom.fi

[@TraficomFinland](#)